

Ljósmaðurur fá styrk

Tveir styrkir hafa verið veittir til rannsókna á sviði ljósmóðurfræða úr Minningarsjóði Bjargar Magnúsdóttur Ljósmodur og Magnúsar Jónassonar bónda. Emma Marie Swift hlýtur styrk fyrir rannsókn sína sem miðar að því að efla eðlilegar fæðingar á Íslandi og Valgerður Lísa Sigurðardóttir hlýtur styrk til doktorsrannsóknar þar sem ætlunin er að rannsaka neikvæða fæðingarreynslu kvenna á Íslandi. Heildarupphæð styrkja nemur 680 þúsund krónum.

Meginmarkmið doktorsrannsóknar Emmu Marie Swift, sem ber heitið „Að efla eðlilegar fæðingar á Íslandi – rannsókn um fæðingaróttá og viðhorf til notkunar tækni í fæðingum“, er að aðlaga og þróa íhlutun í mæðravernd sem byggist m.a. á hópumönnun með aukinni fræðslu og stuðningi við verðandi foreldra. Rannsóknin miðar að því að athuga hvort slík nálgun geti haft jákvæð áhrif á líkamlega og andlega heilsu kvenna og eftt trú konunnar á eigin getu til að fæða án inngrípa. Íhlutunin verður prófuð á hópi barnshafandi kvenna og viðhorf þeirra til inngrípa, fæðingaróttá og meðgönguverndar borin saman við hóp barnshafandi kvenna í hefðbundinni meðgönguvernd. Verkefnið er nýsköpun í meðgönguvernd hér á landi og miðar að því að efla eðlilegar fæðingar á Íslandi, auka fræðslu og sjálfsöruggi kvenna sem og stuðning við verðandi foreldra. Að auki hyggst Emma skoða samband fæðingaróttá og viðhorfa til notkunar tækni í fæðingum meðal ungra íslenskra kvenna og skrá notkun inngrípa í fæðingum á Íslandi undanfarin 25 ár.

Emma Marie Swift lærði ljósmóðurfræði í Bandaríkjunum og starfaði sem ljósmóðir í Madison í Wisconsin-riki á árunum 2010–2013. Vorið 2015 lauk hún meistaranámi í ljósmóðurfræði frá Hannover Medical School í Þýskalandi og hóf doktorsnám í ljósmóðurfræði með áherslu á lýðheilsuvísindi við Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands undir leiðsögn Helgu Gottfreðsdóttur, dósentis við Hjúkrunarfræðideild, og Helgu Zoéga, dósentis við Læknadeild. Aðrir í doktorsnefnd eru Melissa Avery, prófessor við Minnesota-háskóla í Minneapolis, Kathrin Stoll, nýdoktor við British Columbia háskóla í Vancouver, og Rúnar Vilhjálmsson, prófessor við Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands.

Megintilgangur doktorsrannsóknar Valgerðar Lísu Sigurðardóttur, sem ber heitið „Neikvæð fæðingarreynsla á Íslandi: Algengi, áhættuþættir og þróun ljósmóðurmeðferðar“, er að skoða hversu algengt það er að íslenskar konur upplifi fæðingu á neikvæðan hátt og þróa íhlutun fyrir þann hóp sem hefur upplifað slíkt. Fyrri rannsóknar-

niðurstöður benda til þess að neikvæð upplifun á fæðingu geti haft margvíslegar neikvæðar afleiðingar fyrir konu og barn. Því er fyrsti hluti verkefnisins fölginn í að skoða tíðni neikvæðrar fæðingarupplifunar hér á landi ásamt því að kanna hvaða þættir hafa áhrif á slíka upplifun hjá konum. Í því sambandi verða m.a. skoðuð áhrif félagslegs stuðnings, mat kvenna á eigin heilsu og hvort tímalengd frá fæðingu hefur áhrif á upplifun konunnar. Þessi hluti rannsóknarinnar byggist á gögnum úr rannsókninni Barneign og heilsa og fór gagnasöfnun fram víða um land. Í öðrum hluta verkefnisins verður kannað hvernig þjónusta konur, sem eiga neikvæða fæðingarreynslu að baki, kjósa. Þar verður byggt á gögnum úr rannsókn á viðtalsþjónustunni Ljáðu mér eyra á Landspítala. Að lokum er stefnt að því að þróa íhlutun sem ljósmæður myndu veita og byggist hún á niðurstöðum úr fyrri hluta rannsóknarinnar. Rannsókninni er ætlað að bæta við þekkingu í ljósmóðurfræði, efla ljósmóðurmeðferð og stuðla að velferð móður og barns.

Valgerður Lísa er sérfræðiljósmóðir og klínískur lektor á kvenna-deild Landspítala. Jafnframt hefur hún um alllangt skeið verið stundakennari við námsbraut í ljósmóðurfræði við Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Sérvið Valgerðar Lísu er andleg liðan kvenna í barneignarferlinu og veitir hún ráðgjöf og umönnun til kvenna með geðrænan vanda, vímuefnavanda eða önnur vandamál sem tengjast andlegri liðan í barneignarferlinu. Hún hefur frá árinu 2008 starfað með viðtalsþjónustunni Ljáðu mér eyra á Landspítala, en þangað geta konur leitað ef þær hafa þörf fyrir að ræða fæðingarreynslu sína. Leiðbeinandi er Helga Gottfreðsdóttir, dósent við Hjúkrunarfræðideild, og meðleiðbeinandi Herdís Sveinsdóttir, prófessor við sömu deild. Aðrir í doktorsnefndinni eru Berglind Guðmundsdóttir, dósent við Læknadeild, og Jenny Gamble, prófessor við Griffith University í Ástralíu. Valgerður Lísa hlaut styrk úr Minningarsjóði Bjargar Magnúsdóttur Ljósmodur og Magnúsar Jónassonar bónda árið 2014 og er styrkurinn í ár veittur til að vinna að öðrum hluta verkefnisins þar sem undirbúningur við þróun ljósmóðurmeðferðar hefst.

